

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.312/2021/8. szám

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve (cím) felperesnek – a Dr. Kovács László Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Debreceni Törvényszék 6.P.20.898/2020/32. számú ítélete ellen a felperes 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felperes által az alperes részére fizetendő elsőfokú perköltséget 647 700 (hatszáznegyvenhétezer-hétszáz) forintba leszállítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 114 300 (száztizennégyezer-háromszáz) forint másodfokú perköltséget, az államnak pedig – külön felhívásra – 160 000 (százhatvanezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az alperes 2002 óta a Sz. községet is magába foglaló Sz.-Sz.-B. m.-i 6. számú egyéni választókerület országgyűlési képviselője a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség tagjaként.

[2] A felperes 1979 óta ügyvédként dolgozik, 1990 óta pedig – különböző tisztségekben – politikai és közéleti tevékenységet végez. Ennek keretében a megalakulása, azaz 2002 óta tagja, elnöke és megyei közgyűlési képviselője az Ö. Sz.-Sz.-B. M. F.-ért E.-nek (a továbbiakban: az Ö. E.), amely a megye politikai életének aktív szereplője, rendszeresen indul a megyei közgyűlési választásokon, továbbá polgármester- és képviselőjelölteket is állít egyes megyei településeken.

[3] 2006 és 2019 között Sz. G. volt Sz. község polgármestere, aki legalább 15 éve tagja az Ö. E.-nek. A helyhatósági választásokon az Ö. E. támogatta őt, ő pedig megválasztott polgármesterként együttműködött az egyesülettel. Mindez a településen köztudomású volt, hiszen a felperes – Sz. G. politikai támogatójaként – számos közéleti eseményen, így közmeghallgatáson, nemzeti ünnepen és kampányrendezvényen vett részt, továbbá – ügyvédként – ő képviselte Sz. G. a vele szemben indított jogi eljárásokban.

[4] A 2019 októberében az Ö. E. támogatásával induló Sz. G.-val szemben a P.-ok E.-e Sz.-ért jelölje: B. E. nyerte a polgármester-választást. Erre az időszakra Sz. Ö.-a hozzávetőlegesen 300 000 000 forint adósságot halmozott fel. Minderről és az ennek kapcsán megtett és tervezett intézkedéseiről a megválasztott polgármester 20... nov..... 2.-én a szakolvi P. S. M.-i H.-ban tartott közmeghallgatáson tájékoztatta a település lakóit, amelyen a képviselő-testületi tagok és mintegy 100 fő helyi lakos mellett a térség országgyűlési képviselőjeként az alperes is részt vett. Ennek során a polgármester bírálta a korábbi községvezetés gazdálkodását és kitért arra, hogy a felesleges költségek elkerülése érdekében felülvizsgálják és felmondják az önkormányzat két ügyvédi irodával havi 127 000 forint átalánydíjra megkötött megbízási szerződéseit, ezeket az ügyvédi irodákat azonban nem nevezte meg.

[5] A polgármester tájékoztatója után a település korábbi vezetőinek gazdálkodását több helyi lakos, majd a pénzügyi bizottság elnöke is bírálta, amelyhez – országgyűlési képviselőként – az alperes is hozzászólt. Ennek során úgy fogalmazott, hogy: „Sz.-t én egy katasztrófa sújtotta területnek tekintem, ahol a szocialista, „...-sta” csapatok szabadon garázdálkodtak és ennek ez lett a vége. Kedves sz.-i lakosok, amit K. Úr mondott, az nem a Fidesz véleménye. A Fidesz véleményét én fogalmazom meg. Gratulálunk a képviselő-testületnek és támogatjuk a munkájukat. A helyzet az, hogy 2002 és 2010 között tetszenek még emlékezni arra, hogy mi történt az országban? Na most Sz.-ban ugyanezt látjuk. Ne tessenek hinni, hogy változnak az emberek, hogy egy adott eszme, az mást tud csinálni. Tönkretették az országot 2002 és 2010 között, most meg itt tönkretették a települést. Ugyanaz a csapat, csak pepitában. És tetszenek látni, álszent módon, 2 X 127 000 forintot zsebeltek be a jótanácsokért. Biztos itt voltak a kampánygyűlésen, amikor fél óráig én voltam a téma felperes neve úr jóvoltából. Inkább azzal kellett volna foglalkozni, hogy ne 280 000 000 forint adóssága legyen a településnek. Tetszenek tudni, hogy ez a 280 000 000 forint az mennyi? Ez a fél költségvetése a településnek. Ez ugyanaz, mint amikor az országgal csinálták ezt. 22 ezer milliárd forint adósságot hagytak ránk 2010-ben. Csak ez a 22 ezer milliárd forint kétszerese az ország költségvetésének, itt pedig ugye az 50 %-a. Tehát ugyanaz a szisztéma, tessenek ezt már észrevenni. Nagyon örülök annak, hogy a kedves sz.-i polgárok a kiélezett küzdelemben jól döntöttek. Ha így folyt volna tovább, akkor kő kövön nem marad a településen. (...) A lényeg az, hogy nem elég, hogy tönkretették a települést, még 10 évre elvették a település lehetőségét. Így nézzék ezt az egészet. Ebben a helyzetben kell helytállni. (...) Ne tessenek azt gondolni, hogy könnyű dolog lesz azáltal, hogy új csapat dolgozik a település élén. Egy-két évig biztosan nehéz lesz. Utána szépen fog enyhülni a nyomás, mert ez a rengeteg adósság, amit a település korábbi vezetése felhalmozott, ez csökkenni fog és szépen minden szálat el fogunk varni. ...Tehát 2014-ben rendbe tettük az ügyet és 2017-re 180 000 000 forint adósságot halmoztak fel. Az elmúlt 2 év alatt több százmillió forint adósságot sikerült felhalmozni. Ha csak a tényeket nézzük, akkor 280 000 000 forint, ami 2014 óta adósságként felhalmozásra került a településen. A helyzet az, hogy a történelem ismétli magát Sz.-ban. Nagyon remélem, hogy ennek okt... 1.-án a végére jutottunk és most már egy felelősen gazdálkodó testület a település gazdálkodását egyensúlyozni fogja.”

[6] A felperes módosított keresete annak a megállapítására irányult, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő jogát azzal, hogy az idézett nyilatkozatában őt és „csapatait” tette felelőssé Sz. tönkretételéért, továbbá azzal is, hogy a valóságot hamis színben feltüntetve azt a látszatot keltette, hogy ő havi 127 000 forint ügyvédi díjat kapott Sz. Ö.-től. Kérte, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, valamint kötelezze őt elégtételadásra és 2 000 000 forint sérelemdíj és járulékeinak megfizetésére.

[7] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy csupán egy politikai véleményt fogalmazott meg, amelyet a felperesnek közszereplőként tűrnie kell. Érvelése szerint a beszédében nem állított olyat, hogy a felperes havi 127 000 forint ügyvédi díjat kapott Sz. Ö.-től.

[8] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 1 143 000 forint elsőfokú perköltséget, az államnak pedig – külön felhívásra – 120 000 forint feljegyzett kereseti illetéket.

[9] A határozatát azzal indokolta, hogy a sérelmezett közlések időpontjában a felek közszereplők voltak, az alperes kijelentései pedig közügyre, nevezetesen Sz. Ö.-nak rossz gazdasági helyzetére, e helyzet kialakulásának okaira és az abból való kilábalás lehetőségeire vonatkoztak, amely illeszkedett a közmeghallgatás szűkebb és tágabb kontextusához. Ezért a jogvita eldöntése során alkalmazta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:44. §-át, valamint a 7/2014. (III.7.) AB határozatban kifejtett jogelveket.

[10] Mindezek alapján megállapította, hogy az alperes nem tényt állított, hanem politikusként egy politikai véleményt fogalmazott meg akkor, amikor kijelentette, hogy Sz. községben a „.....-sta csapatok szabadon garázdálkodtak.” Ez az értékítélet azon a valós tényen alapult, hogy 2019 októberéig a felperes által vezetett politikai közösségbe tartozó személyek irányították Sz.-t, és azt fejezte ki, hogy az alperes álláspontja szerint helytelen gazdálkodást folytattak. Az pedig, hogy Sz. a „.....-sta csapatok szabad gazdálkodásának”, azaz a korábbi önkormányzati vezetés tevékenységének az eredményeként került katasztrofális gazdasági helyzetbe, szintén nem tényállítás, hanem az alperes politikai véleménye és egyben értékítélete volt. Mindez két valós tényen alapult: egyrészt azon, hogy 2019 októberére a település valóban nagyon rossz gazdasági helyzetbe került, másrészt pedig azon, hogy ez a helyzet 2014 és 2019 között alakult ki, azaz abban az időszakban, amikor az önkormányzatot a felperes által vezetett Ö. E. jelöltjeként és támogatásával polgármesterré vált Sz. G. vezette, a képviselő-testület tagjai pedig az általa jelölt személyek voltak. Ezen valós tényekre alapított bírálathoz nem sértette a közéleti szereplőként tágabb tűrési kötelezettséggel rendelkező felperes személyiségi jogait.

[11] Az alperes nyilatkozatának az a része, amely szerint: „és tetszenek látni, álszent módon, 2 X 127 000 forintot zsebeltek be a jótanácsokért”, szintén nem járt a felperes jóhírnevének sérelmével. E kijelentés ugyanis az alperes reakciója volt a polgármester tájékoztatójának azon részére, amely szerint az önkormányzatnak két ügyvédi irodával is havi 127 000 forint átalánydíjra vonatkozó megbízási szerződése állt fenn. Ennek valóságtartalmát a felperes nem vitatta, így mindez nem volt valótlan. Arra ugyanakkor, hogy az egyik átalánydíjas ügyvéd a felperes volt, az alperes a hozzászólásában nem utalt, így a valóságot nem tüntette fel hamis színben. Abból a tényből ugyanis, hogy az alperes az általa bírált politikai közösség vezetőjeként megemlítette a felperes nevét, még nem következik az, hogy az egyik átalánydíjas ügyvéd az egyébként ügyvédként dolgozó felperes volt. Ezért e kijelentés vonatkozásában sem álltak fenn a jóhírnévsértés Ptk. 2:45. §-ának (2) bekezdésében foglalt feltételei.

[12] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: a Pp.) 276. §-ának (5) bekezdése alapján mellőzte a peres felek által előterjesztett tanúbizonyítás foganatosítását, az ugyanis a jogvita eldöntése érdekében nem volt szükséges. A Pp. 83. §-ának (1) bekezdése és 102. §-ának (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte a feljegyzett kereseti illeték és az alperes – jogi képviselői munkadíjból álló – elsőfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a csatolt költségjegyzékkel egyezően határozta meg.

[13] A felperes a fellebbezésében azt kérte, hogy az ítéltábla elsődlegesen változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét és adjon helyt a keresetnek, másodlagosan pedig helyezze azt hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára.

[14] Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben hiányos, részben pedig téves. Nem tartalmazza, hogy az alperes olyan településen tett valótlan és öt lejárató tényállításokat, ahol az általa vezetett egyesület korábban kiemelkedő választási eredményeket ért el. Az, hogy Sz. nehéz gazdasági helyzetbe került, nem az ő felelőssége, hanem a volt jegyzőé és gazdasági előadójé, akik elmulasztották határidőben leadni a Kincstár felé a 2015. évi beszámolót. Felelősség terheli továbbá az alperest is, aki országgyűlési képviselőként nem segített Sz.-on, hanem ellenséges volt a korábbi községvezetéssel szemben.

[15] Abból, hogy ő közszereplő, még nem következik, hogy túrnie kell azt, hogy az alperes valótlan tényállításokkal lejárassa őt, márpedig az a valótlan tényállítás, hogy gazdaságilag tönkretett egy települést, sértő rá nézve. Azt pedig, hogy valójában nem vett fel ügyvédi munkadíjat a Sz.-i Ö.-től, az alperes is tudta, amelyet a per során el is ismert, így a felelőssége e körben is fennáll. A jogsértés súlya azért jelentős, mert az általa vezetett egyesület – más civil szervezetekhez képest – kiemelkedően szokott szerepelni a megyében, amelyhez jelentős munkára volt szükség, hiszen a jelöltjeiket fenyegeti a Fidesz. Mindezt az elsőfokú eljárásban nem bizonyíthatta, hiszen az erre irányuló indítványait az elsőfokú bíróság elutasította.

[16] Az alperes nem vitatta a tényállításainak valótlanágát és egyéb tekintetben sem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, ő viszont minden olyan körülményt igazolt, amelynek bizonyítására az elsőfokú bíróság kötelezte őt, így alaptalan volt a keresetének elutasítása. A jó hírnévsértésnek nem feltétele az indokolatlanul bántó kifejezőmód, ezért az alperes felelőssége attól függetlenül fennáll, hogy nem trágár módon fogalmazott. Ezzel szemben tény, hogy indokolatlanul említette meg a nevét egy olyan közmeghallgatáson, amelynek témája egy új egyesület programjának ismertetése volt. A nevének megemléztetését Sz. gazdasági nehézségei sem indokolhatták, hiszen ezekhez neki semmi köze sincs. Ő csupán egy kampánygyűlésen jelent meg Sz.-on, ahol elmondta – a jelen fellebbezésben is kifejtett – álláspontját arról, hogy Sz. miért került nehéz gazdasági helyzetbe. Mindez nem sértette az alperest, emiatt nem is indult ellene eljárás.

[17] Azt az álláspontját, hogy a sérelmezett kijelentések egy politikai vita részei voltak, az elsőfokú bíróság nem indokolta meg. Ő nem is volt jelen a közmeghallgatáson, így vitáról nem lehetett szó. A kifogásolt közlések nem értéktételek, hanem tényállítások voltak, amelyet a használt kifejezések nyelvtani elemzése egyértelműen igazol. Tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:44. §-át és a 7/2014. (III.7.) AB határozatot is. Ezek célja ugyanis nem a hatalmon lévők véleménynyilvánításának védelme, hanem épp ellenkezőleg: annak biztosítása, hogy a hatalmon lévőket bírálni lehessen. Ő nem gyakorol közhatalmat, így ezek a szabályok vele szemben nem alkalmazhatóak.

[18] Bár az elsőfokú bíróság megállapította, hogy valótlán a „csapatainak garázdálkodására” vonatkozó állítás, mégis úgy foglalt állást, hogy az rá nézve nem sértő. Mindez téves álláspont, mint ahogy ténybeli tévedés az is, hogy 2019 októberéig az Ö. E.-hez tartozó személyek vezették Sz.-t. Sz. G. ugyanis a Sz.-ért E. jelöltje volt, amely nem tartozik az Ö. E.-hez. Téves az is, hogy Sz. 2019 októberére került nehéz gazdasági helyzetbe, az ugyanis csupán 2016-ban állt fenn, a 2015. évi beszámoló leadásának elmulasztása miatt. Bár az alperes nem igazolta, hogy Sz. 2019 októberében is nehéz helyzetben volt, a kereset akkor is alapos lett volna, ha e körben eleget tesz a bizonyítási kötelezettségének, ezt a helyzetet ugyanis nem ő vagy az önkormányzat korábbi vezetése idézte elő. Mivel azonban az elsőfokú bíróság elutasította az e körben felajánlott bizonyítási indítványait, mindezt nem igazolhatta. Alaptalan az a jogi álláspont is, hogy az alperes nem sugallta azt, hogy ő volt az egyik átalánydíjas ügyvéd, a közmeghallgatás után ugyanis többen keresték emiatt, így magyarázkodnia kellett.

[19] Végül sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a perértékhez és a kifejtett munkához képest túlzott ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte őt.

[20] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján.

[21] Az ítéltábla a fellebbezés elbírálása során nem lépte át a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátait [Pp. 370. §-ának (1) bekezdése], olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést ugyanis, amely erre okot adott volna, nem észlelt [Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései]. Ezért kizárólag abban foglalt állást, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezésben foglalt okokból jogszabálysértő módon utasította-e el a keresetet, továbbá eltúlzott összegben állapította-e meg az alperest megillető jogi képviselői munkadíjat. Ennek eredményeként a fellebbezést a per főtárgya tekintetében alaptalannak, a perköltség vonatkozásában viszont részben alaposnak találta.

[22] Az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján helyesen állapította meg és abból helytállóan következtetett arra, hogy az alperes nem sértette meg a felperes jóhírnevét, így a keresete alaptalan. Az ítéltábla maradéktalanul egyetért az általa kifejtett indokokkal is, amelyeket nem kíván megismételni, a fellebbezés tükrében ugyanakkor az alábbiakat emeli ki.

[23] A felperes először is az alperes azon kijelentését sérelmezte, amely szerint „a-sta csapatok szabad garázdálkodása” miatt lett Sz. „katasztrófa sújtotta terület.” A per során mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy ez a közlés tényállításnak

vagy véleménynyilvánításnak minősül-e. A valótlan, illetve a való tény hamis színben feltűnő, sértő tényállítás ugyanis a felperes jóhírnevét, az indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás pedig a felperes becsületét sérthette meg (Ptk. 2:45. §-a). Ennek eldöntése érdekében fel kellett tárni a közlés valós tartalmát, amelynek során a PK 12. számú kollégiumi állásfoglalás szerint a kijelentést a maga egészében kellett megvizsgálni, az abban foglalt kifejezéseket pedig nem a formális megjelenésük, hanem a valóságos tartalmuk szerint, a szavak általánosan elfogadott jelentését alapul véve kellett figyelembe venni.

[24] E vizsgálat alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a közlés Sz. község nehéz gazdasági helyzetére, e helyzet kialakulásának okaira és az előző községvezetés e körben kifejtett tevékenységére vonatkozott. Mindez közügynek minősül, hiszen – ahogy azt az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III.7.) AB határozat indokolásának 48. pontjában kifejtette – a köztisztviselőket betöltőkre vonatkozó beszéd a politikai véleménynyilvánítás központi alkotóeleme, a közügyek megvitatásának ugyanis lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások. Ezért a közlések a 13/2014. (IV.18.) AB határozat indokolásának 39. pontja alapján automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalom alá kerültek, hiszen a közügyek megvitatásának lehetőségét széles körben biztosítani kell, ez ugyanis a közhatalom és a közhatalmat gyakorlók ellenőrzésének, ellenőrizhetőségének egyik legfőbb garanciája, amely egy plurális alapokra épülő társadalom demokratikus és nyílt működéséhez nélkülözhetetlen követelmény.

[25] Mindez – a fellebbezési érveléssel szemben – nemcsak azokra vonatkozik, akik a sérelmezett közlés időpontjában közhatalmat gyakoroltak Sz. községben, hanem azokra is, akik korábban: 2019 októberéig vezették a községet, így e személyek köztisztviselőként végzett tevékenységének bírálata is közügynek minősül, amely a véleménynyilvánítási szabadság fokozott oltalma alá tartozik. Az a körülmény pedig, hogy az alperes a község korábbi vezetését a beszédében „...-sta csapatnak” nevezte, a fellebbezési érveléssel szemben nem volt sem indokolatlan, sem pedig tényalap nélküli. A felperes ugyanis az elsőfokú eljárás során következetesen úgy nyilatkozott, hogy Sz. G. legalább 15 éve tagja az általa vezetett Ö. E.-nek, akit az egyesület az első megválasztása utáni választásokon és két választás között is mindvégig támogatott. Mindez a községben a felperes szerint is köztudomású volt, hiszen a településen rendezett ünnepeken, közmeghallgatásokon, kampányrendezvényeken Sz. G. mellett ő maga is rendszeresen részt vett, továbbá jogi tanácsokat adott neki és ellátta a perbeli képviselőt (7. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5-9. oldalai). Annak a körülménynek, hogy Sz. G. formálisan nem az Ö. E., hanem az általa alapított Sz.-ért E. színeiben lett polgármester, a fellebbezési érveléssel szemben nincs jelentősége, mert épp maga a felperes nyilatkozta azt, hogy: „köztudomású, hogy Sz. G. egyesületét a mi egyesületünk támogatja, hiszen választási szövetségben voltunk, a támogatás oda-vissza alapon működik” (7. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldalának 5. bekezdése). Azzal tehát, hogy az alperes a 2019 októbere előtti községvezetőket „...-sta csapatnak” nevezte, csupán arra utalt, hogy e személyek a felperes által vezetett politikai közösséghez tartoztak, amelynek ténybeli alapját a felperes – épp a saját nyilatkozatai alapján – nem kérdőjelezte meg.

[26] A közlés valós tartalmának megállapítása során ugyanakkor figyelemmel kellett lenni annak körülményeire, kontextusára, apropójára is [13/2014. (IV.18.) AB határozat indokolásának 39. pontja], így mérlegelési körbe kellett vonni azt, hogy a sérelmezett kijelentés egy olyan közmeghallgatás során hangzott el, amelynek központi

témája Sz. község nehéz gazdasági helyzete volt. Azt, hogy Sz. gazdasági helyzete 2019-re elnehezült, a felperes a per során kifejezetten elismerte (7. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldalának 4. bekezdése), de igazolták mindezt a közmeghallgatáson előadott polgármesteri tájékoztatásban (18. sorszámú beadvány mellékletei), valamint a polgármester által az önkormányzatokért felelős államtitkárhoz írt levélben (1. sorszámú ellenkérelem melléklete) foglalt adatok is. Ezért ezt a tényt a felperes a fellebbezésében szintén alap nélkül vitatta.

[27] A sérelmezett közlésnek ugyanakkor – a Sz. község nehéz gazdasági helyzetét bemutató közmeghallgatás mellett – volt egy másik apropója is. Nem lehetett figyelmen kívül hagyni ugyanis azt sem, hogy a kifogásolt kijelentés által érintett közügyben az alperest megelőzően a felperes is megnyilvánult, amelyre az alperes a beszédében kifejezetten utalt is. Mindezt a felperes a fellebbezésében maga is elismerte, hiszen előadta, hogy egy sz.-i kampánygyűlésen hangot adott azon véleményének, hogy a település nem Sz. G., hanem a korábbi jegyző, gazdasági előadó és az alperes mulasztásai miatt került nehéz helyzetbe (fellebbezés 5. oldalának utolsó és 6. oldalának első bekezdései). Az alperes per tárgyát képező beszéde tehát nemcsak a közmeghallgatás központi témáját érintő hozzászólásnak, hanem a felperes ugyanezen közügyben kifejtett álláspontjára adott válasznak is minősült.

[28] Mindezekre a körülményekre, azaz a közlés szűkebb és tágabb kontextusára is figyelemmel helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a sérelmezett kijelentés nem tényállítás, hanem véleménynyilvánítás volt, amellyel az alperes a felperessel azonos politikai csoporthoz tartozó korábbi községvezetés gazdálkodási tevékenységét bírálta. Ahogy azt az elsőfokú ítélet is helyesen tartalmazza: mindez részét képezte egy közügyet érintő politikai vitának, ilyen vitát ugyanis – a fellebbezési érveléssel szemben – nemcsak akkor lehet lefolytatni, ha a vitázó felek egymás fizikai jelenlétében fejtik ki a véleményüket, hanem akkor is, ha az egyik fél korábbi megszólalására máshol és máskor reflektál a másik fél, márpedig jelen esetben éppen ez történt. A PK 12. számú állásfoglalás III. pontja értelmében a bíróság nem foglalhat állást egy politikai vitában, ezért lehetetlen és fogalmilag is kizárt lett volna a bizonyítás abban a kérdésben, hogy kinek a véleménye helyesebb: a felperesé, aki Sz. korábbi jegyzőjének, gazdasági előadójának és az alperesnek a tevékenységét bírálta, vagy az alperesé, aki Sz. nehéz gazdasági helyzetéért a felperes által vezetett politikai csoporthoz tartozó korábbi községvezetést tette felelőssé. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el a felperes tanúbizonyítási indítványait.

[29] Mivel az alperes sérelmezett kijelentése véleménynyilvánítás volt, az nem sérthette meg a felperes jóhírnevét, de nem járt más személyiségi jogának sérelmével sem, hiszen az a kifejezőmódjában nem volt indokolatlanul bántó. Ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen kifejtette: e véleményt a felperesnek a Ptk. 2:44. §-a és az idézett alkotmánybírósági határozatokban foglalt jogelvek alapján el kell tűrnie, e jogszabályi rendelkezés és ezen jogelvek alkalmazásától pedig nem lehetett eltekinteni, hiszen a felperes – a saját nyilatkozata szerint is – közszereplőnek minősül. Ezért a felperes nem igényelhetett személyiségvédelmet az alperes azon kijelentése miatt, hogy „a-sta csapatok szabad garázdálkodása” miatt lett Sz. „katasztrófa sújtotta terület.”

[30] Teljes mértékben osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját is, amely szerint az alperes nem sértette meg a felperes személyiségi jogait azzal a kijelentésével sem, hogy: „és tetszenek látni, álszent módon, 2 X 127 000 forintot zsebeltek be a jótanácsokért.” Ez a közlés ugyanis valóban csupán egy reakció volt a közmeghallgatás

korábbi részében elhangzott polgármesteri tájékoztatóra, amely azt tartalmazta, hogy az önkormányzatnak két ügyvédi irodával is volt havi 127 000 forint összegű átalánydíjas szerződése. Ez a reakció azonban sem kifejezetten, sem pedig burkolt módon nem utalt a felperesre. Ahogy ugyanis azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította: abból a tényből, hogy az alperes az általa bírált politikai közösség vezetőjeként megemlítette a felperes nevét, még nem következik az, hogy az egyik átalánydíjas ügyvéd az egyébként ügyvédként dolgozó felperes volt. Mivel tehát a közlés ezen része nem rá vonatkozott, azzal szemben a felperes – érintettség hiányában – nem igényelhetett személyiségvédelmet, így az elsőfokú bíróság az erre alapított keresetet is jogszerűen utasította el, a per főtárgya tekintetében tehát helyes döntést hozott.

[31] Egyetértett ugyanakkor az ítéltábla a felperes fellebbezésének azon részével, amelyben azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság túlzott összegű jogi képviselői munkadíj megfizetésére kötelezte őt. Az alperes fellebbezési ellenkérelemben foglalt érvelésével szemben ugyanis a bíróság az R. 2. §-ának (2) bekezdése alapján az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött jogi képviselői munkadíjat is mérsékelheti, ha az nem áll arányban az ügyvéd által kifejtett tevékenységgel. Márpedig az ellenkérelem elkészítéséért csupán 6 óra, az első tárgyalásért 3 óra, a 12-14. sorszámú – rövidebb tartamú – beadványok elkészítéséhez összesen 3 óra, a második tárgyalásért 2 óra, a 23. sorszámú – rövid – előkészítő iratért, továbbá a harmadik és a negyedik tárgyalásokért 1-1-1 óra ügyvédi tevékenység számolható el, így az alperest 17 óra alapulvételével 30 000 Ft/óra: 510 000 forint + áfa, azaz 647 700 forint jogi képviselői munkadíj illette meg, ez állt ugyanis arányban az alperes ügyvédje által kifejtett tevékenységgel. Ezért az R. 2. §-ának (2) bekezdése alapján a felperes által fizetendő elsőfokú perköltséget erre az összegre le kellett szállítani.

[32] A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írt módon – részben – megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

[33] A felperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében nem vezetett eredményre, ezért köteles a feljegyzett fellebbezési illetéknek és az alperes jogi képviselői munkadíjból álló másodfokú perköltségének a megfizetésére [Pp. 83. §-ának (1) bekezdése, 102. §-ának (1) bekezdése]. Ez utóbbi összegét az ítéltábla az R. 2. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján – 3 munkaóra alapulvételével – 90 000 forintban határozta meg, ez állt ugyanis arányban az alperes jogi képviselője által végzett tevékenységgel, aki csupán egy közepes tartamú fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben megismételte az elsőfokú eljárás során előadott érveit. Erre az összegre az ítéltábla az R. 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján felszámította az ügyvédi tevékenységet terhelő általános forgalmi adót.

Debrecen, 2021. november 4.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró